

סנש, חנה (1921-1944)

(Hannah Szenes). משוררת וצנחנית ארץ-ישראלית. ס' נולדה בבודפשט למשפחה מתבוללת שהעמידה סופרים, משוררים ומוסיקאים הונגריים. כבר בצעירותה בלטה בכשרונותיה, כתבה יומן וכן שירים, תחילה בהונגרית ואחר-כך, משהיתה לציונית נלהבת, גם בעברית. ב-1939, בהיותה בת 18, עלתה לארץ-ישראל, וב-1941 הצטרפה לקיבוץ שדות-ים (קיסריה).

ב-1943 התנדבה ס' להיות צנחנית לעזרת יהודי אירופה הכבושה, עברה אימונים במצרים, ובמרס 1944, כשבוע לפני כיבוש הונגריה בידי הגרמנים, הוצנחה ביוגוסלביה. כשלושה חודשים שהתה עם חבריה הצנחנים בין הפרטיזנים של יוסיפ טיטו, וכול אותה עת חתרה להגיע בעזרתם להונגריה. דעתה הנחרצת היתה שעל הצנחנים לפעול מבלי להביא בחשבון את הסתכנותם, שכן גם אם לא יצליחו להציל יהודים יהיה קורבנם האישי לסמל שיתן כוח ואמונה ליהודי אירופה. בהשראת פגישה עם פרטיזנית יהודיה כתבה ס' את השיר 'אשרי הגפרור' והפקידה אותו בידי הצנחן ראובן דפני.

בתחילת יוני 1944 חצתה ס' את גבול הונגריה ומיד נתפסה ומכשיר השידור בידה, והועברה לבית-הסוהר בסומבוטהי (Szombathely). היא עמדה בעינויים קשים ובאימים על חיי אמה ולא גילתה את צופן המשדר שהביאה. מאסרה ארך חמישה חודשים. במשפטה הביעה בתוקף ובאומץ את אמונתה כיהודיה. בנובמבר 1944 הוצאה להורג בירייה באשמת בגידה בהונגריה, והיא בת 23.

דמותה של ס' תוארה בידי סופרים ומחזאים, והפכה לסמל של אומץ, עמידה גאה ודבקות בערכים. עזבונה הספרותי זכה למהדורות רבות. ב-1950 הועלו עצמותיה לישראל ונטמנו בהר הרצל, ועל שמה נקרא היישוב 'יד חנה'.